

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מב.

עין משפט נר מצוה

פב א מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ו סמנ עשין פח טו"ש"ע ח"מ ס"י רלא סעיף כ:
פג ב מיי שם הל' ח טו"ש"ע שם סעי' כא:
פד ג מיי שם הל' ו טו"ש"ע שם סעי' כ:
פה ד מיי פ"ד מהל' גרנות הל' ככ סמנ עשין כו טו"ש"ע א"ח ס"י רל סעי' ג ורכ אלפס גרנות פ"ע דף מתן.
פו ו מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמנ עשין פח טו"ש"ע ח"מ ס"י רלא סעי' טו ורכ אלפס כהן ועוד לעיל בפירוש דף פ':
פז ז מיי שם הל' ו ועשין כהשגות ובמ"מ טו"ש"ע שם סעי' טו:
פח ח מיי שם הל' ד טו"ש"ע שם סעי' טו:
פח ט מיי פ"ג מהל' מתן הל' יא סמנ עשין לו טו"ש"ע א"ח ס"י חל סעי' ח:
צ י מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמנ עשין פח טו"ש"ע ח"מ ס"י רלא סעי' טו:
צא יא מיי שם הל' ו טו"ש"ע שם סעי' ו:
צב יב מיי שם הל' ו טו"ש"ע שם סעי' ו:
צג יג מיי שם הל' ח טו"ש"ע שם סעי' ג:

אמר שמואל כספים אין להם שמירה בו'. לריך עיון אס שמרם בקרקע (ב) ונגנבו משם אס שומר שכן מייב וצפרק הכונס (ב"ק דף טו. ו) וס ד"ה גנון) משמע דחייב דפרין אביי לרב יוסף והאמר ר' יוחנן הטוען טענת גנב בצדיקה משלם תשלומי כפל ואי שומר אצידה שומר שכן הוא קרנא בעי לשלומי ומאי פריך דלוקמא בטוען שנגנבה צאונס גנון שהעמיק בקרקע ק' אמות או שתקפתו שינה או חולי אלמא כל גניבה לא הויה אונס אלא לטטים מזויין וכן צמר הכי דמייתי לא אי אמרת צשומר חנס שכן משלם כפל ואי לטטים מזויין גנב הוא שומר שכן נמי משלם כפל משמע דמשום גניבה לא מפטר שומר שכן אס לא צטענת גניבת ליטטיין מזויין מיהו אמה יש לדמות דה"מ למימר וליטעמיך דבלאו הכי נמי מלי למימר וליטעמיך אפי' גולן הוא תמלא שומר שכן משלם כפל בצעלים ויש להציא ראייה מפ' השולח (לקמן דף נה. ו) וס) דכי יליף גניבה ואצידה צשולא משומר שכן פריך מה לשומר שכן שכן משלם כפל צטענת ליטטיין מזויין ומשני אי צעית אימא גולן הוא משמע שאין שום גניבה שיפטור זה שומר שכן אך תמהון גדול הוא למה לא יהא אונס אס העמיק בקרקע ק' אמות דמאי ה"ל תו למיעבד או אס תקפתו שינה או חולי גדול ואיך יתכן שזס גניבה לא נמלא שמהא אונס גמור כלטיטין מזויין ולרבה אית לי בטון הפועלים (לקמן דף נה. ו) דאי על צעידנא דעיילי אינשי פטור א"כ תמלא גניבת אונס צשומר שכן ומיהו יש לדחות דרבה יסבור כאידך שיניאל דקרנא עדף כרז יוסף צהכונס (ב"ק דף טו. ו) ומ"מ אין סברא כלל שלל אונס גניבת אונס שיפטור זה שומר שכן ואין למתן דהואיל ומידי רחמנא שומר שכן צגניבה אע"פ שהיא קרובה לאונס כדאמר צהשולא (לקמן דף נה. ו) חייב אף צכל גניבת אונס דהא צליטטיין מזויין הוא פטור אע"ג דגנב הוא לרב יוסף א"כ מאי משני צהשולא (דף נה. ו) לטטיין מזויין גולן הוא אכתי איכא למיפריך נה לשומר שכן שכן משלם כפל צטענת גניבת אונס תאמר צשולא דכי יליף שחייב צגניבה ואצידה לא ישלם כפל אפילו צטענת גניבת אונס דמסתמא הוא חייב קין צכל אונסין צדענין זה פריך פ"ק דמנחות (דף ה.) גצי הל' להויה הטרפה וצפרק שור שנגב ד' וס' (ב"ק דף טו. ו) גצי שור האצטדין מהו לגצי מוצח ונראה דכיון דלתי שולא מק"ו דשומר שכן אין למייבו צגניבת אונס צקין ודיו לצא מן הדין להיות כדון דשומר שכן פטור מגניבת אונס אף שולא כן וא"ת וגניבת אונס צשולא לפי האמת

מתני' לרין. צסודרו והפשיטין לאחוריו: גמ' מאי הוה ליה למיעבד. הרי צרכין: מזוי צידו. לא יפקידנו לאחריים צמקוס אמר שאס תודמן לו סמורה לשכר יהא מזומן לו: סתם ידו. להיות מזומן לו לצורך ריות הצא פתאום: אין צכרנא. שמתצרך ורבה מאליו פוייש"ן צלע"ו: צאסמין. דריש ליה לשון דבר הסמוי מן העין: שאין העין שולטת בו. שנאמר צאסמין לשון גנוים: אין להס שמינה כו'. דלס לא לא שמרן ונגנבו פשיעה היא: ואס צורבא מרצנן הוא. המפקיד שהוא חרד על מלות הצדלה על הכוס אמר השומר דלמא מיצעי ליה וזוי לצדלתא להכי לא קצרינהו ופטור: גשואי. מגשטין צקרקע צשפודין של צדול להכיר מקוס צמתחיו חלל: צשמי קורה. צגג מתחמיו: פרומא. שוכי התקרה: צניי אורכי. צין שורות הצנין צכותל: טפוחאי. מטפחים צכותל לידע אס יש סס חלל: או טופח סממון כו'. וכוון צכותל: הרי הוא כמבוער. ואין לריך לצערו דאין כאן עוד כל יראה: הלא מאי. לענין שמירת כספים: משום ריחא. שהכלב מריח ומחפש אחרי והרי הוא מוציא ונראה: מסיכרא. סס מקוס: לריפא דאורכני. צית קטן עגול כמין כובע שעושין ליידי עופות לארוב: דאורכני. של ערבה היא: אע"ג דלענין גנבי נטירוסא היא. אפי' צלא קצורה שאין גנבים הולכין סס לגנבו שאין מזומן מזוי סס: סחלתו צפשיעה. שמה תפול סס דליקה ונמלא פשע שלל קצין: וסופו צאונס. שהרי נגנבו וגניבה לשומר חנס אונס הוא: אשלימיהו. מסרן לאמו: קרעניסא. ארנו אשקרי"א צלע"ו: נימא ליה לדידיה ויטן שלס. דשומר שסמר לשומר חייב: כל

תורה אור השלם
 1 ונתתה בצפון וצרת
 הדפסך בידך ויהלכת אל
 המקום אשר יבחר
 אלהיך בה:
 דברים יד כה
 2 וצו יי אהרן את הברכה
 אשקרי"א ויבאל משלח
 ויד ויברך בארץ אשר י
 אלהיך נתן לך:
 דברים כח כה

לעני רש"י
 פוייש"ן. פשע.
 אשקרי"א [אישקרי"ו].
 ארגו, חובה קטנה.

מוסף רש"י
 בדבר הסמוי מן העין.
 שאינו יודע הסוס (תננית
 ח). כספים של פקדון
 אין להם שמירה אלא
 בקרקע. ואס לא נתן
 צקרקע ואצדו, פשיעה היא
 אללו ומייב דשומר חנס חייב
 צפשיעה (פחות א.).
 משום ריחא. שהכלב
 מריחו ומתטמו ומוציא
 (שם).

(א) לעיל לו. (ב) ועין צשמי
 לו. משמע דליי או אלא
 מקין, (ג) הרי"ף והל"ש
 גרין או נעל כו'. (ד) תננית
 ח. (ה) נפסחים א. (ו)
 (ז) רש"י מיי, (ח) פסחים
 לא. (ט) נפסחים לו. (י)
 ושי"ן, (יא) לעיל לה. (יב)
 (יג) נדל"ה צפסחים ח. וע"ש
 בתוס' ד"ה האלא, (יד) וע"ש
 העיב מו' קידושין נה. ד"ה
 ציע"ל.

הגהות הב"ח
 (א) תוס' ד"ה אמר וכו'
 שסמר צקרקע מאת אמה
 ונגנבו משם:

גליון הש"ס
 תוס' ד"ה אמר וכו'
 דביעין זה פריך פ"ק
 דמנחות. עין ימות דף ט'
 ע"ב תוס' ד"ה רכ אמר:

רבינו חננאל
 בתנניתן המפקיד מעות
 אצל חברו צרון והפשיטין
 לאחוריו מסרן לבניו
 הקטנים נעל בפניהן שלא
 כראוי חייב שלא שימר
 כדרך השומרים ואס שימר
 כדרך השומרים פטור.
 צרון והפשיטין לאחוריו
 חייב כדרי יצחק דאמר
 כתיב וצרת הסכס בידך
 אפי' שהוא צרון של
 בידך. אמר שמואל כספין
 אין להן שמירה אלא
 בקרקע ובערב שבת לא
 אטרחוה רבנן. ואטיקנא
 משום איכסרי מעינא
 הילכך בספח סגי ליה.
 והשתא דשכיחי טושטי
 פ"י שמשטיין בקרקע
 ומגלין הטמנות אשין
 לה שמירה אלא כמין
 קורה. פ"י פרומא מלשון
 גבריו יהוי פרומים.
 טיט שנותן הבנאי בין
 ארחה לארחה בערבי
 הכותל קריא בניי אורכי.
 כדגרסי בגמ' דהשופטין
 כותל כפיסין ד' טפחים
 ארזי כמאן שבהון טפח
 ומחצה שיעור חצי לבנה
 וארזי כמאן כנגרו היה
 ג' טפחים כמאן טפח
 בין שני ארזיין מלאו
 באכסרי קטנים וטיט
 ונקרא בניי אורכי. פ"י
 טפוחאי שמשטיין בספח
 שלהן ומינישין אס יש
 ככותל כספין או זולתן:
 הויה דאפקדי וזוי גביה
 חברה אוחבינהו בצריפא
 דאורכני פ"י נתנס בבית
 המסוכך בעצי ערבה
 ונגנבו סבר רב יוסף
 למיפטור משום דהוה
 שומר חנס וכו' איכא
 דאמרי אמר רב יוסף אע"ג
 דלענין גנבי נטירותא היא
 לענין גורא פשיעותא וסופו
 תחלתו כפשיעה וסופו
 באונס חייב וכן הלהב
 למעשה תחלתו כפשיעה
 וסופו באונס חייב. הויה
 דאפקדי וזוי גביה חברה
 אמר ליה הב לי וזוי
 אמר ליה לא ידענא
 היא איתחנתיהו. אמר
 רבא כל לא ידענא
 פשיעותא היא וכן הלהב.
 הויה דאפקדי וזוי גביה
 חברה אשלימיהו
 לאימיה ואוחבינהו
 בקרטילתא ואיגנוב

מנ"ל דלא מנינו ששול פטור אלא צמתה מחמת מלאכה דמשומר שכן לא אחי כדפי' וי"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסקי לפי ענין
 ראשון והוי כאליו כמיב גניבה ואצידה להדיא צשולא וכוון דכמיב ציה גניבה ואצידה ואונסין ליכא למפטריה צגניבת אונס והא דיליף
 צצרייתא מק"ו היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"ו:
שאין הכלב יבוא צחפש אחריו. ואס תאמר והלא פטור לצדוק חור מפני סכנת עקרבס וי"ל דהכא יכול לפנות המפולת א"כ הכא שיש סס
 חמן צדולאי אינו פטור משום ששטת עקרב דהא מצעיל לן צפסמיה (דף י.) ככר צפי נחש לריך צמר להוציאו או לאו: ח"ג ר"ח ה"ה צבתא
תחלתו כפשיעה וסופו באונס חייב. וכן מוכח צשליה הפועלים (לקמן דף נה. ו) דלהלכתא דחייב דפרין אביי אי הכי תמלתו כפשיעה
 וסופו צאונס הוא ומייב וכן מוכח ריש פרק הכונס (ב"ק דף טו. ו) דוקא היכא שיכול להיות שהאונס לא היה נארע אס לא פשע צתחלה
 אכל פשע זה וינאל לאגס ומתה פטור דמלאך המות מה לי וכו' וריך לומר דלריפא דאורכני הוי שמירה מעליא לוחי לענין גנבי
 כמו קרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס: